

1 Pita

Pas mamî Pita ai sÿrÿ papîmarandî

¹ Karîhasi-handÿrî, ro Pita Sisasîndî hoafi sahamîndî ha-rîhandeimb-anahî. Godîndî nendî se hîfî hondÿ hîningîrîhi hehi nou, Pontus, Garesia, Kapadosia, Esia, asu Bitinia hîfî ranîhÿ burîyei wakarîhindî, sîheimbo pas nda sÿrÿ papîhandî.

² Ape God ai horombo hondÿ fîfîreandÿhî sîheimbo ahambohÿnda dîbonîmayundÿra Yîfiâfî Aboedî ai Godîmböhÿnda kâfoareandÿrî hîningî-mareandÿrî. Se Sisas Kraisîndî hoafi sÿngurîhÿnda asu ahandî horîna sîheimbo popoaiyondÿrîmbo-hÿndamboyo God ai dîbonîmayundÿrî.

God ai sîheimbo moanî hîpoambo-ndeandÿrÿhî ñgusÿfo afurîfe kîfeimbî hohoanîmo ra afîndî safî mbîsagadÿramboane.

Yangîrî nîngombo hohoanîmo

³ Awî sîhîrî sîhefî Adÿkarî Sisas Kraisîndî God asu Ape-ayu ranahambo aboed-ani mbîsefîmboane. Ai ahandî hîpoambofe hohoanîmo afîndî ranî-sÿngunambo sîhefîmbo yangîrî nîngo hohoanîmo masemuntî. Sisasîmbo yîfîhÿndî botîmarîrî, ranîmbo-hÿndambo-anîmbo sîhîrî amboanî randîhu tÿkÿndahumboyefî sefî hohumboanefî asu sîhîrî ranahambo hîmboayefî.

4 Asu sihiri ahandi nimor-anefti, ranimbo-hündambo-animbo God ai yangiri niñgombo hohoanimo engoro ra ndemunimbui sihiri rana-hambo amboa himboayefi. Ranimoatükuni ra sürühoeimbi hamindiyo hayamboane ngiri sümbondo asu moendindo. Mungu moatükuni ra God ai shefimbohünda sünambe kikihiramündü nimarumbo-wambo.

5 Se ahambo anihondumbo-rihori arihündi, ranimboane asu ai sheimbo ahandi nginindinambo güre hibadandüra ngombo asu bidifiranambo si tükündefemboe. Ra-simboananimbo ai sheimbo aboedambofe-ndürimboayu ra weindah-ndifemboe.

6-7 Ranahambo hihifi-hihifiyeihaneisi, nga asu se hapondani akidou hininngife mamikarambo tinirifo sheimbo sowahi tüküfehane. Nga rani tinirifo moatükuninambo God ai shei anihondumbofe hohoanimo ranahambo refe hoeifendürimbo yahumboani, gor haiambe mandu hoeiarundi nou. Gor ai hepünimbü moatükun-ane, nga ai moendindimboe. Nga shei anihondumbofe hohoanimo gorimbo ngasündeamboane. Ranimboane asu süngunambo Sisas Krais ai weindah tüküfiyu-ambe-animbo God ai sheimboya aboed-anei mbüsündürühi himboamupuimbo-randeimbi dagadürani asu se ndürümbi hamindi-ndeimboeyi.

8 Asu se moai awi ahambo hoeirihorühi-yeipoani, nga se ahambo afindi hohoanimoyahündo arihündi. Hapondani ana ahambo se hoeirihorühi-yeipoani, nga asu se ahambo ngusüfo parihori arihündi. Ndani

hîhîfi-hîhîfi ndanana hîfi ndanîhündambo-yopoanî, nga nûngundîhu ranahambo hoafîndefî sefi, nga wagabeahîndî moatükun-ane.

⁹ Se Godîmbo anîhondümbö-arîhorî ranîmboane asu ai sîhei yangîrî nîngombo aboedambo-reandürî arandî ranahambo se hîhîfi-hîhîfayei.

¹⁰ God ai nindou aboedambo-fembo horombo ahandî hoafî hoafîyomo-rundeimbî aiyomo wudîpoaporu türüfoaru marundî. Ai God sîheimbo aboedambo-ndearümbui ranahambo hoafîmemo.

¹¹ Kraisîndî Yifiafî ai ahamundî fiambe nîmarîmboyo horombo boatei yahoya, “Sûngunambo Krais ai tîñîrîfo hohoanîmo ndemündü mbundambo asu ndürî adükarümbî-ndümbui,” mehopurî. Ranîyomo ai ranî-moatükunî ra nîni-sîmboanî nûngu-nahurai tükümandife yahomo houmbo ranahambo tûmaru hoanîgomo.

¹² God ai ahamumbo nafuimepurî, nga asu ahandî aboedambofe-munîmbo hohoanîmo ra ahamundî fimbo fehefepurîmbo-yopoanî, nga hoafî ra sîheimbo farîhefe-ndürîmbo-hündamboane. Nga aboedî hoafî ra hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai haponda sîheimbo masabundürî ranahamboane hoafîmemo. God ai sünambeahîndî Yifiafî Aboedî koamarîhenda kosowühîyo asu ranî ngînîndînambo ai aboedî hoafî ra sîheimbo hoafîmemo. Ranî-moatükunî ranahamboanemo sünambeahîndî nendî ranai-amboanî fîfîrîndîhu yahomo houmbo hohoanîmoemo.

God ai sîhefîmbo sürühehindeimbî mbînîmboei

yahumboani

13 Ranimboane haponda se diboado-ndühümüdi nımandei. Rananimbo Sisas ai süngunambo weindahı tüküfihumbo rani-simboanı God ai aboedambofe-ndürimbo ranahambo se munğambo anıhondümbonđihindühi himbondei.

14 Dibafı hoafı himborıyeimbi nımorı nahurai Godındı hoafı himborındei. Horombo ahandı-mayo hohoanımo ra sıhei fikımi yanğorıkoate-yoambe wamboyei asu se sıhei ŋgusüfoambe hohoanımo moaruwai tüküfe-randeimbi hohoanımo ra süngurıhi-marıhündı. Nga awi hapondan-ana rani hohoanımo ra se süngundıhimboyei.

15 Nga se aboedı sürühehindeimbi hamındındei, God sıheimbo dıbonı-mayundürı ranai aboedı sürühoeimbi hamındayu nou.

16 Sapo Godındı hoafı hoafıyohü yahoya,
 “Roana sürühoeimbi hamındı hond-anahı
 ranimbo asu se sürühehindeimbi
 hamındındei,” *Wok Pris 11:44-45*
 meho.

17 Asu Ape ai mamı hohoanımo süngu-ane mamamı nındou yıboboreamunı arandı. Asu se ahambo Ape seihü dıdıbafıyahındo arıhündı ana, asu se ndıfo nındou hıfı ndanıhü nıboadei-ambe Godımbo hohoanımo-ndahündo sısırı-sısirındahindühi hıbadıhümbö hahabodei.

18 Horombo sıhei amoaoıyei-mayo ndorıhefekoate hohoanımo rani-süngu mahahabodei-anei. Nga hapondan-ana sıheimbo ranambeahındı aboedambo-mareandürı. Nga se fıfırıhındı, God ai moai awarıhefımbı moatükunı

gor asu sirfa nahurai ran+nambo aboedambo-reandürí, nga wani.

19 Nga ai Kraisindi horí aboedi ngasündeandeimbi ranamboyu aboedambo-mareandürí. Kraisi aiana hohoanimo moaruwai-koateimbi sipsip n+imorí n+ní moaruwai moatükuní n+imaríkoate aboedi ham+indayo nahurai-ani.*

20 God ai hífi nda nafí-koate-yuambe boateiyu ai Kraisimbo díboniyu hín+ngímarirí síheimbo yífi+bohünda. Nga ho-hombo hapo bídífi+ranimboyu-ambe síheimbo faríhefe-ndírí+imbohünda ranai weindahí hífi ndan+hü tüküme fiyu.

21 Ahambo ranimbo-hündamboanei Godimbo anihondümbo-aríhorí. God ai Sisas ranahambo yífi+hündí botírírí haya bogorí+mborírí hín+ngímarirí. Ranimboanei se Godimbo anihondümbo-ríhorühí hímboayei.

Síhírí wandafíndambo ngusüfo pefimboane

22 Seana Godíndí hoafí hondü raní hohoanimo süngurí+hindühi ranimboanei asu síhei ngusüfoambe hohoanimo aboedi mbumundi ranai tüküme feyondürí. Ranimbo-animbo se wandafí mamimbo anihondümbo hondü ngusüfo pandí+hindürí. Raní hohoanimo rananimbo se kí+kíhi-safí+ndühümündí nímboeimbo síhei ngusüfoambe sürühoeimbi hohoanimo ranambo afíndí simborí ngusüfo pefiríndei.

23 Godíndí hoafí sesí hoarí aboedi nahurai-ane, nga se ran+nambo simborí yangrí

* **1:19:** Sipsip yahurai ham+ndí horombo Sudahündí ai hífokoaru marundí ahei hohoanimo moaruwai gogorí+hefembohünda.

nɪŋgombo tükümehindi. Hoari ra yifimbo nımındıhıyopoanı, ɲga yangıri nıŋgombo nımındühane. Hoari ra Godındı hoaf-ane, ɲga ai yangıri gedühi nıŋgo ɲgomboe.

²⁴⁻²⁵ Yini, ɲga Godındı hoafi hoafıyowohü yahoya,

‘Nindou muŋguambo aiana nenewohı nahuraiyei hehimboanei,

asu ahei yihuru napo, muŋguambo moatükunı ranana nenewohı ahurı nahurai-anendürı.

Ranane nenewohı ranai yapataparıyo pütapıyohane,

ɲga asu Adükariındı hoaf-ana koadürümbo-koadürümbo yare yangoromboane,’ *Aisaia 40:6-8*

meho. ɲga ndanı hoafi ranana sapo sıheimbo aboedı hoafi hoafımemondürı ranane.

2

Adükari ana nımoei aboedı yangıri nıŋgoweımbı ɲgoro nahurai-ani

¹ Ranımbokane asu hapo-ana se mamıkarambo moaruwai hohoanımo, muŋguambo tıkaı hoafi, yımbu hohoanımo süngufe ho, nindou ɲgorümbo moaruwai hohoanımo asu ɲgorümbo muŋguambo daboadı moaruwai hoafi hohoanımo ranamboanı se moanı hıŋıŋındıhındı.

² Se sımborı tükümehındı ranane asu se Yıfıafı Aboedındı-mayo hoafi sürühoeımbı ranahambo wembombondei, nımorı warıhündı tıtı sımındımbı rawehındı nou. Ranımbı-anımbı

hoafi raniŋ ginindinambo sihei Godimbo süngufe hohoanimo ra nımori horarıhehındı noundowanı, aboedambo-ndearümbui.

³ Nga asu Godındı hoafi ai yahoya, ‘Se Adükarındı hohoanimo yarıhi hoeirıhındamayoa aparümb-ane asei,’ meho.

⁴ Adükarı aiana yangrı nıngombo worımbombo kambohoanı nahurai-ani. Ahambo nındou ai moaruwai-ani sei hehi worımbombo kambohoanı moaruwai asıhehındı nou yarıhorı masıhehorı, nga God ai ahambo aboedi hamınd-ani yahuhaya hoeirırühi maserümündü. Ranımayu ranahambo sowana se sühüsi arıhündı.

⁵ Se-amboanı yangrı worımbombo kambohoanı nımı nahurai-anei, nga God ai sihei-mayo fi kambohoanı nımı nahurai ranambo didıbaııfe worı ra mamambe-fendüri worımbombohöndambo yahumboanı hohoanımoayu. Worı ranambe se Godimbo sihehi-rıhündeimbi sürühehindeimbi mbumundı hondü anımböei. Asu Yıfıafı Aboedındı süngu sihei fimbo Godimbo sihefe moatükunı nahurai ndahündomboyei Sudahündı sıhefembo sıpsıp hıfıkoaru ahambo sıhouarundı nou. Kraısındı sünguyo God ai sihefe hohoanımo ra yıfırayu.

⁶ Kraıs ranahambo Godındı hoafi hoafıyowohü yahoya,

“E, hoeirıhi, ro aboedi hamındı worı kambohoanı
Saion ngaofıhü kamafoarıheandı.

Nga nındou düdi ai kambohoanı ranahambo anıhondümbo-arırı ana,
ai ngırı ngusüfo nımbındeı,” *Aisaia 28:16*

meho.

⁷ Ran+imboane nindou se Adükar+imbo an+hondümbö-r+horeimb+sihei hohoan+moambe ai hepün+feimb+ moatükun+ ham+nd-ani. Nga nindou ai ahambo an+hondümböfe-koateyeimb+ ranaheimbo God+ndi hoafi ra yare hoafi+yowohü yahoya,

‘Sapo nindou wor+imboru-rundeimb+ kambohoan+ hoeirunda mayoa mas+houndi ranana aboedi ham+ndi hond-ane,’ *Buk Song 118:22*

meho.

⁸ Asu ngorü bidif+ran+ God+ndi hoafi hoafi+yowohü yahoya,

‘Kambohoan+ rana+imbo nindou ranaheimbo bendeandüran+ ai bübür+ndeihi p+ndeimboyei,’ *Aisaia 8:14*

meho. Ai God+ndi hoafi süngufekoate-yei ar+hündi, nga ran+imboyei ai bürühümündi mahei God horombo hohoan+momayu süngu.

⁹ Nga siheimbo ana God ai dibon+mendüra se ahandi mam+sir-anei asu God adükar+ bogor+imbo ses+ sihehi-r+hündeiimb+ an+imboei. Asu se sürühehindeimb-anei asu ahandi yang+ri nend-anei. Se nindou himboahü Adükar+ ai aboedi ham+ndi moatükun+ ratüpur+iyu arandi ran+imbo watapor+imbo-mbir+hündamboane yahuhaya dibon+iyu hin+ngi-mareandüri. Aiyu siheimbo hoafi+yuhü yahuya, se n+mbi n+maro-ambeah+ndi hin+ngi+rihi hehi wandi si aboedi safi n+ngowan+ tüküyahi si nei, mehu.

¹⁰ Horombo se God+ndi nindou-yeipoan+, nga hapondani ana se God+ndi nindou tüküyahimboanei an+imboei. Horombo-ana God

ai moai siheimbo hipoambo-reandüri randi, nga hapondan-ana ai siheimbo hipoambo-reandürimboani.

¹¹ Wandafi mamä, seana nindou ngorü ngoafihündiyei hehimbo, asu hei hifi ndanihu buriyei wakarihindi nahurai-anei. Nga sihei ngoafi hondü ana sunambe-ane anangondüri. Ranimbo-hündamboane ro siheimbo hoafehandüri nda: Hifi ndanihünda hohoanimo rani fikimi wakindahimboyei, nga ranahambo bündahindi. Nga hohoanimo ra nindou-yei fiambe yangiri ni ngombo rani-babidi yifiariyei rihündühane.

¹² Nga seana nindou Godimbo anihondümbofe-koateyeimbi ranahei himboahü aboedi hohoanimo yangiri süngundihindi. Rananimbo asu ai siheimboya, aiana moaruwai hohoanimo sünguri-hindürühanei mbisahi-ndüraniwani, asu ai sihei aboedi ratüpuri hohoanimo ranahambo ndandhi hoeindi-hindaniwani God ai nindou yibobofe si tükündifeyoani ai Godimbo aboedani mbiseimboyei.

Se bogori nindou-yomondi hoarehindei

¹³⁻¹⁴ Adükariimbo-hündambo munquambo bobaagori siheimbo hibadündürimbo aningomo ahamundi hoarehi yangiri nimboei. Gafman adükari bogori ai gafman nindou bodmondambo hningimareapuri. Ai ni ngombo nindou düdi ai moaruwai hohoanimoaye ranaheimbo tiriifo segodürimbohünda asu nindou ai aboedi

hohoanimoayei ranaheimbo aboed-anei
hoafombohünda hininigi-mareapur-anemo.

¹⁵ Nga God ai sheimboya, se moani aboedi
hohoanimo süngundühi ngeiani, asu se nin-
dou ngusüfo-koate bidifiri ai sheimbo nine-
hoafi moaruwai hoafinda-hündürani, ranahe-
imbo aboedi hohoanimo ranambo ahei yafam-
behü kikihindihündühündüri.

¹⁶ Se nindou ngor-ai sheimbo hifandiyondüri-
koate nahurai nimboei. Nga se ngiri nindou
ngor-ai hifandiyomuni-koateanefi mbi sei hehi
moaruwai hohoanimondei. Nga seana Godindi
moani ratüpuriyei-rihündeimbi nahurai hamindi
hond-animbo nimboei.

¹⁷ Seana nindou muḡuambo ahinindahündüri.
Anihondumbo-rihindeimbi ranaheimbo
hohoanimo-ndahündüri. Se Godimbo
yihimbondihori asu gafmanindi adükari
bogorimbo ahinindahüdo.

*Sihiri Sisaindi hohoanimo yangiri
süngundihundühi tinjümbi hohoanimondahumi-
ndefimboane*

¹⁸ Moani ratüpuriyei-rihündeimbi, seana
nindou ai sheimbo hifandarandüri ranahambo
ahinindeih ahandi hoarehndei. Nindou
sheimbo aboed-anemo asu nginindi hoafikoate-
yomo rundeimbo-anemo ranahamumbo
hoareihimbo yangiriyopoani, nga nginindi
hoafiyomo-rundeimbi, ranahamundi hoarehi
amboani nimboei.

¹⁹ Se Godimbo yangiri hohoanimo-
yahüdownöhü heiani, asu nindou ai sheimbo
tinjümbi hohoanimo ra moani sahündürani asu

se rani hohoanimo ranahambo moan-ane sei hehi animboei ana, God ai ranahambo aboed-ane rananas mbüsümbui.

²⁰ Nga se moaruwai hohoan+moyeiani, asu nindou ranai sheimbo rani-süngumbo hariyahündürani, asu se ranahambo moan-ane aseia ana, asu ngorü nindou ai hohoanimo ranahambo ngiri aboed-ane mbüsu. Nga se aboedi hohoanimo rani-süngu sünguri-hindühimbo heiani, asu nindou ranai sheimbo rani-süngu hariyahü-ndürani, asu se ranahambo moan-ane sei hehi animboei ana, God ai sheimbo hihifi-hihifindümbui.

²¹ Nga God ai sheimbo rani tünjümbi hohoanimo ndahümündi yahuhayamboyu kafaare hininigi-mareandüri. Ranimboyu Krais amboa tinirifo masemüdu sheimbo farifehendürimbohünda. Ranimboyu ai anümi nahurai sheimboya ai-amboa yarhi hoeirihindühi rani-süngumbirihinda yahuhaya yare masihendi.

²² Nga ai moai nini-moatükunimbo moaruwai hohoanimo ratüpurü ra süngureandi asu nindou mamü ai-amboani moai himboriyuwanü tikai hoafi ahandi yahamo tüküfeyo, nga wani. *Aisaia 53:9*

²³ Nindou ai ahambo moaruwaimbo-fimbo hoafi hoafimeyomondowa ranimbo ai moai ahamumbo simbori moaruwaimbo-fepuri hoafi hoafiyu. Nindou ai ahambo asübusü afindi sabudowanü ai moai simbori moaruwaimbo-ndiheapurimboyahü yahu, nga wani. God ai mbumundi yibobore-randeimbi-wamboane ranimboane asu Krais ai ahambo anihondumbo-rirühü ahandi fi Godindi warambe

ninendi mareandi.

²⁴ Aiyu ahandi hoari sihefi moaruwai hohoanimo ra ahandi finambore semündü hu nimi keimbi karihe-ndeimbifihî yifimayu. Siharî moaruwai hohoanimo ra hinîngife hefe, asu mbumundi hohoanimo ranî yangîrî süngufembohünda ai yifimayu. Nindou ai ahandi fi ra moaruwaimbo-marundi, nga asu ranîyo siharî aboedi tükümehundi.

²⁵ Nga horombo-yei se sipsip moanî mamîkarihi burîyei wakîmarîhindî nahurai-mayei, nga asu hapondan-ana se sipsip hifanda-randeimbi sowahî hîhîriyahi ahei nahurai masînei.

3

Anihondumbo-rihindeimbi-yei hohoanimo

¹⁻² Moanî ratüpurîyei-rîhündeimbi ai ahei hifandîrandürî-randeimbindî hoarehî anîboadei nou nîmorehî se-amboanî sihei nindowenihî ranahamundi hoarehî nîmboei. Rananîmbo asu nindowenihî bidîfirî Godîndî hoafi süngufekoate-yomondeimbi ranai, nîmorehî sihei Godîmbo ahîni hohoanimo asu mbumundi hohoanimo ra hoeindîwuri houmbo ai-amboanî Godîndî hoafi anihondumbo-ndumboemo. Se ranî-moatükunî ranahambo hoafîkoate-ayeî amboanî, ai anihondumbo-ndumboemo sapo sihei hohoanimo aboedi yangîrî-wambo.

³ Asu nîmorehî se fi-hoearî sihei moanam-buhü ranî yangîrî aboedi yihurunambo yihurundi hümboyei, ro aboedi hîmbondefo mbîsei hehi. Sapo se sihei mbîrînanî didîboado-arîhind-ane, mîsîñî yihuruayeî-ane asu hoearî

se ndorihoeimbi yihuruyei arihündi ranane. Se ranimbo yangiri hohoanimo-ndeimboyei.

4 Nga sihei ngusüfoambe hohoanimo ranahambo-animbo randihi yihurundihündi. Rananimbo asu yihuru wagabe ragu amaro ranai ana ngiri awandihoyo. Rani hohoanimo ranana sapo didiboadofe hohoanimoyohü, himboari hoafendi ningombo ratüpurü hohoanimo-ane. Nga rani hohoanimo-ane Godindi himboahü aboedi hamindayo.

5 Sapo horombo hondü Godimbo ngusüfo parihoreimbi nimorehi ai Godimbo anihondumbo-rühorühi hifandiriheri marihündi ayei yahurai yarihi yihuruyehi asu ahei nindowenihü-yomondi hoarehi manimboei.

6 Mami yahurai Sara ai ahandi nindowenihü Abrahamimbo yangiri sünguririhü nindou bogori yahondo marandi. Nga hapo-ana se aboedi hohoanimo ra süngurihindühi nini-moatükunimbo yihimbokoate-ayei ana, se ahandi nimorehi nimori nahurai-anei.

7 Mami, rani-süngumbo-animbo nindowenihü se-amboani shamundi nimorehi rani-babidimbo ningombo ai nginindüyeipoani mbisimo houmbo ndondu hohoanimo-ndundüri. Se aheimbo ahinindümondüri, nga asu ai-amboani se-babidi God yangiri koadürumbo ningombo hohoanimo semunimboayu ra ndahümündimboyei. Se rawarundi ana, ngiri nini-moatükuni se Godimbo didibafefundi ranahambo mbusümo kikindeandi.

*Nindou bodomondambo aboedi hohoanimo-
ndefimboane*

⁸ Haponda ro wandi hoafi moendi+ndi+hea samboanahi. Munḡuambo se moani+ mami+ rani+süḡufimbi hohoanimo yangiri+ hohoanimondei asu simbori+ hohoanimurindei. Asu apodoho nahurai simbori+ ḡusüfo pefirindeih+ simbori+ hi+poambo-firindei asu sihei fi hi+finambo-ndihindi.

⁹ Se nindou bodimondi ai siheimbo moaruwaimbo-ndihindürani, asu se aheimbo hi+hindi+hi moaruwaimbo-ndihindürimboyei. Asu ai siheimbo hoafi moaruwai hoafinda-hündürani, se aheimbo hoafi moaruwai ra hi+hindi+hi hoafinda-hündürümboyei, ḡga wanti. ḡga ai siheimbo randihindürani ana, asu se Godimbo didibafi+ndahindo aheimbo aboedi+aboedifemböhünda, ḡga sapo God ai siheimboya mborai yahu aboedi+aboedifendürimbo kafaore hi+nḡgi+mareandüri.

¹⁰ ḡga,

‘Nindou düdi ai hi+hifi+hi+hifi+yuhü
aboedi gedühi niḡgombo hohoanimonduhü
ana,

asu ai moaruwai hoafi hohoanimo
asu tikai hoafi hohoanimo ra hi+nḡgi-
mbireand-amboane.

¹¹ Asu ai moaruwai hohoanimo ra hi+nḡgi+nde
mbunda,
aboedi hohoanimo ra süḡgu-mbireand-
amboane.

Ai nindou munḡu-babidimbo aboedi+aboedife
ni+marimbohünda tiḡiri+foyeih+

mami rani hohoanimo yangiri süngu-
mbirihündamboane.’ *Buk Song*

34:12-16

¹² Nga Adükarî aiana mbumundi nindou ranahe-
imbo, ahandî himboarinâ himboa-pareandürühî
asu ahandî himbona ahei didîbafife hoafi ra
himborîyu arandî. Nga nindou ai moaruwai ho-
hoanîmoayei, Adükarî ai ranaheimbo refepoanî
yahuenüngumbo-wambo.

*Sihîrî aboedî hohoanîmoayefî ranîmbohünda
tiñîrîfo-ndefîmboane*

¹³ Asu se aboedî hohoanîmo ranahambo hütî-
hütîyeihî süngurîhi arîhündî ana, siheimbo
nindou didai moaruwai-moaruwaimbo-
mandîhindüra?

¹⁴ Nga se aboedî mbumurîhoeimbi hohoanîmo
ra süngurîhü heianî, ranîmbo-hündambo nin-
dou ai siheimbo moaruwaimbo-fendürîmboayei
ana, asu se hîhîfî-hîhîfîndei. Nga se aheimbo
yîhîmboyopoanî asu afîndî hohoanîmoyopoanî.

¹⁵ Nga sihei hohoanîmo ranînambo-anîmbo
Kraisîmbo ahînîndeihi Adükar-ani mbîsei hehi
hohoanîmo-ndahündo. Asu nindou düdi ai
fîfîrîfe hoafîmbo siheimbo düdundahindürühî,
‘Nîmboe Kristen se ranahambo anîhondümborî-
hindühî himboayei,’ mbîsahündüranî, asu se
simborî aheimbo ranî-moatükunî ranahambo
dîboadondîhi hoafîndahündürî. Nga asu se
aheimbo aboedî hohoanîmo-ndahündürühî
hîningîrou-safî anîmbo hoafîndahündürî.

¹⁶ Sihei hohoanîmo ra hütîkoate Godîndî
himboahü aboedî yangîrîmbeyo-wamboane.
Rananîmbo asu se Kraisîmbo süngufe
hohoanîmo aboedî ra sünguarîhindî

ranimbo nindou ai siheimbo tirifoefe hoafi hoafindahündürî mbundihü asu randhi himbondei-anîwanî ahei hoafi ranahambo amoanîngî-ndeimboyei.

¹⁷ Aboedi hahabodiani ranahambo tiririfo tükefeyo ana, aboed-ane, God ai ranimbo yifiriyu. Nga asu moaruwai hohoanimo ra süngurihündani, tiririfo tükefeyo, ranane moaruwai safayo.

Krais ai sihefimbo aboedambo-femunimbohünda yifiyu mbura botimefiyu

¹⁸ Sihefimbo God sowanambo semindimuni hafombohündamboyu mbumundi hamindi-mayu ranai nindou moaruwai-mayeî ahei fondihumbo mamimbo yangri yifimayu. Nindou ahandi fi ra hifokoa-marurüyosi, nga asu God ai ahandi yifiafi ranahambo yangri botimariri.

¹⁹ Rasimboani raniyu ai yifiafiyu haya hu yifiafi ngoafihü yifiafi karabusambe animboei ranaheimbo ahandi hoafi ra wataporimbo-mararü.

²⁰ Yifiafi ranana sapo Noa ai sip nafirandambe asu God ai moani sisiakoate nindoumbo hifanda nunguambe, nindou ranai Godindi hoafi süngufekoate-mayeî ahei yifiafimboyu hu wataporimbo-mararü. Nindou bidifiri 8 yangri sip ranambe hoenambo aboedambo-mehindi.

²¹ Hoe ra hundürüyeimbi ranahambo sisam-ane asu raninambo se aboedamboya hi arihündi. Hundürüyeimbi hoe ranana shei fi afisaho ra popoaifoe-femboyopoani. Nga hundürüyeimbi hoe ranana se Godindi hoafi süngufembohünda

ai-dibo hoafi femindi masihefeyo hoaf-ane. Sisas Krai ai yifihündi botimefiyu raninamboyei se aboedamboyahi arihündi.

²² Asu ai sünambe hafu Godindi warihondani bogorimbofi amaru. Ranane asu sünambeahindi nendi, ndür adükarümbi, asu nginindi adükar hohoanimombü munguambo ranai ahandi hoarehi aningomo.

4

Moaruwai hohoanimo horombo süngumarihindi ra hiningihindi

¹ Krai ai sihefimböhünda ahandi fiambe asübusi afindi masemüdu. Rani süngumboanimbo se-amboani ai ramefiyu nou randihindananimbo rani hohoanimo ranai sheimbo ngininda-mündürimboe. Nga nindou düdi ai Kraimbohünda ahandi fiambe asübusi yahurai asemüdu ana, moaruwai hohoanimo ranahambo sünguarandi ranambe moai hu.

² Se hifi ndanihü fi-hoeari kapeihü nimboei-ambe shei horimbodidi hohoanimo süngufepoani, nga God yifirayu ra süngundihindi.

³ Horombo se ndeara afindimbo ndifo nindou ai Godimbo anihondümbofe-koateyeimb ahei hohoanimo rani-süngumarahi hei-ane. Sapo se ndani-moatükuni ndaniyo süngumarihündi: Nimorehi sisihimo hohoanimo, nindowenih birabireimb hohoanimo, moaruwai moatükuni ranahambo ngusüfo pefehümbo hohoanife hohoanimo, bia simindi hefe mamikari hohoanimo, afindi sesesimbo sihi moaruwai hamindi hohoanimo, asu bia simindi moaruwai

hohoanimo patimbo ho hohoanimo asu sisami god tikaimbo didibafife amoaninngimbo hohoanimo ran+ hohoanimo ra horombo se süngurühü marihündi.

⁴ Nga haponda anihondümbofe-koate nindou ranai ai-babidi se hokoate-yeihi, moaruwai hamindi hondü hohoanimo mengoro ra süngufekoate-yeiani, asu ai ranahambo ndarhi hoeirihinda mayoa, siheimbo tirifoarhi hoafehündüri.

⁵ Nga süngunambo-animbo sapo God ranahandi himboahü ai moaruwai moatükuni ratüpurimayi ra diboadondihi hoafimbeyahündo-wamboane. God ranai ana ai-ani nindou yangiri nimboeimb-anei asu yifiyeimb-anei ahei hoafi ra himborimböhünda himboayu.

⁶ Ranimboane asu aboedi hoafi ra yifiyeimbi aheimbo bokarihfemboane. Ai yifimayi nindou moaruwai hohoanimoayi ra yifiyei arihündi nou ahei moaruwai hohoanimo ranisüngumbo. Nga aboedi hoafi ranaheimbo bokarihfemboane ai yifiafi ninngombo yangiri koadürümbo ninngomböhünda God rawefiyu nou.

⁷ Muñguambo moatükuni muñgumbo-ayo rani si ra ndeara akim-ane. Ranimboane asu se sihei fi ra siheihoari hibadihümbo, ndondihi hohoanimondei kikihindi-hindühimbo Godimbo didibafi-ndahindo.

⁸ Anihondümbo-rihindeimbi siheihoari simbori ngusüfo pefirindeihi, rani hohoanimo aboedi se moani nginindi kikihisafindi-hümündi. Rananimbo nindou ai ngorümbo ngusüfo parareandi ana, ahandi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi

mbüsümbui.

⁹ Nindou ai sihei worina ngeiani, aboedi wat-aporimbo-ndihündürühi, moani sisiakoate sesi moatükunıyo, fondiyo, ra simbori seirüdei.

¹⁰ God ai siheimbo ra sihafı warihü rani-moatükunı wudimbeyo-wamboane yahuhaya masihend-ane. God ai siheimbo moanı hi-poambo-reandürühi mamanı rani-poanı rani-poanı ratüpurı yimumareandürı se nindou bidifiri babidi simbori fehefirındeı yahumbo. Sapo nindou mamı ngoründı ratüpurıyuanı, ra ndore hifandarandı yahurai hamınd-anımborandıhındı.

¹¹ Nindou ngorü ai bokarıhai arandı ana, ai God hoafımayu nahurai bokarı-mbırıhend-amboane. Nindou ngorü ai bidifırambo farıhendürı arandı sapo God ai rani ngınındı masagado ranınambo-anımborı bidifırambo mbıfarıhendür-amboane. Rananımborı Sisas Kraıındı warı-sünggu asu Godımborı adükar-anı mbıseımborı. Koadürü-koadürümborı God ai ndüreımbı asu ngınındeımborı. Nga anıhındü-ane.

Kristenıyafe asübusı semındı hohoanımo

¹² Wandafı mamı, gor refe hoeıfembohında hai-ambe mandu hoeıarandı nou, siheimbo sowahı asübusı afındı tükefeyo ranahambo se hepünında-hımborı. Se ranahamboya rani-poanımborı moatükun-ane tükefeyo mbıseı hehimbo hepünında-hımborı.

¹³ Kraıı asübusı masemüdü, nga se-amboı ai-babıdımborı masahümüdü asu ranambo se hıhıfı-hıhıfındeı. Rananımborı asu sünguna

ahandi ṅgɪnɪndi moatükuni weindahi tüküfeyo-
ambe sihei ṅgusüfoambe hihifi-hihifi afindi
tükündifemboe.

¹⁴ Kraismbohündambo wambo se nindou
amuri ai siheimbo nine hoafi moaruwai
hoafehündürü ranimbo hihifi-hihifindei. Nga
sapo sihei fiambe Godindi-mayo hepünifeimbi
Yifiafi amaro ranimbo-hünda.

¹⁵ Hifokoefembo hohoanimo, hühbühün
hohoanimo, moaruwai hohoanimo ratüpuri,
ṅgoründi ratüpuri sehe-fehefe hohoanimo,
ranimbo-hündambo asübusi asahümündi ana,
ra moaruwai-ane.

¹⁶ Nga asu se Kristen-ayei ranimbohünda
asübusümbi moatükuni ra siheimbo sowahi
tükündifeyoani, ranahambo amoanṅgɪ-
ndeimboyei, nga se Godimbo hihifindihori sapo
se Kristen ndürimb-aneimbohünda.

¹⁷ Nga God ai ahandi siri yibobofemboayu
rani si ra ndeara tüküfemboane. Asu ai
ahandi siri siheimbo boatei yiboboareandürü
ana, asu nindou Godindi-mayo aboedi hoafi
anihondümbofe-koate-mayei ranaheimbo
tiṅiriifo afindi safi tükündifemboe.

¹⁸ Nga ranimbo Godindi hoafi yare
hoafiyowohü yahoya,

‘Nindou sürühehindeimbi ai aboedambofe ra
tiṅümbayo ana,

asu nindou Godimbo hohoanimokoate
asu moaruwai hohoanimombo
süṅgurihindeimbi ra nüngumandahia?’

Sindaun 11:31

meho.

¹⁹ Ranimbo-hündamboane asu God ai
ahandi hohoanimonambo nindou bidifiri

ai tɨŋɨrɨfombü hohoanɨmo asahümündi ana, nindou ranai moanɨ aboedɨ mbumundɨ yangɨrɨ ŋgehumbo asu ahei fi ra God nafɨra-randeimbɨ ahambo yangɨrɨindahündo. Nɨne ai horombo hoafɨyu masɨhendɨ ra randeambui.

5

Hɨfandɨrundeimbɨ seana Godɨndɨ sipsip ra hɨbadündürɨ

¹ Ranɨmboanahɨ haponda ro sɨhei hɨfandɨru-rundeimbɨ ahamumbo hoafɨindahapurɨ samboanahɨ. Ro-amboanɨ hɨfandɨrɨhɨrɨhandeimb-anahɨ. Ro wandɨ hɨmboarɨnamboyo Sisasɨmbo hoeirɨhina ai asübusɨ ra masemündu. Ngɨrɨ amɨtata God ai Krai adükarɨ hamɨnd-ani weindahɨ nafuindu, ŋga ro-amboa ai-dɨbo aboedɨ nɨmboamboyahɨ.

² God ai nindou sɨhamundɨ warɨhümareandürɨ ranaheimbo ndondu hɨbadündürɨ. Sapo sipsip hɨfandɨ-randeimbɨ nindou sipsip hɨfandarandürɨ nou, sɨhamundɨhoarɨ hohoanɨmondɨmo houmbo randundɨ God ai yɨfɨrayu nou. Nindou ŋgorü ai sɨhamumbo hütɨ-hütɨ nou reandürɨmbo-yupoanɨ. Asu se kakɨ semɨndɨmbo ratüpurɨmbo hohoanɨmo-ndɨmboemo, ŋga sɨhamundɨ hohoanɨmonambo fandɨhaundürɨ.

³ Asu se nindou God ai sɨhamundɨ warɨwamɨ hɨnɨŋɨmarearü ranaheimbo ŋgɨnɨndɨ hɨbadündürɨmboemo, ŋga wanɨ. Se aboedɨ ratüpurɨ yangɨrɨ anɨmbo ranaheimbo nafuindɨmondüranɨ ai ranɨ-süŋgu-mbɨrɨhind-amboane.

⁴ Rananɨmbo asu sipsip hɨfandɨra-randeimbɨ hondü Krai ai weindahɨ tükündüfɨhɨ ranɨ-sɨmboanɨ se ramarundɨ ranɨmbohündä aboedɨ

hamĩndĩ koadürũbo-koadürũbo niŋgombo takĩni ndowandũboemo.

⁵ Rani süngumbo-animbo asu akohoandi nindou se boagirĩ nindou-yomondi hoarehi niŋgomo. Rananimbo muŋguambo se siheihoari fi hifinambofe hefe wandafi mamimbo fandihehinduri. Sapo,

‘God aiana nindou ahei fimbo borıyeiani,
ranaheimbo hifinambo-reandürühani,
nga asu nindou didıyei ai aheihoari fi hifinambo-
rihindeimbi
aheimbo ana didıboado-reandürühani.’ *Sin-
daun 3:34*

⁶ Se siheihoari hifinambondıhi hehi Godındı ngınındı hamındı warı hoarehi ranıhü nimboei. Rananimbo asu ai ahandıhoari nini-simboanıyu hohoanımoayu rani-simboanı siheimbo ndürımbanei mbüsümbui.

⁷ God ai siheimbo afındı hohoanımo-yundürühani, nga se sihei ngusüfoambe afındı hohoanımo amaronduri ra ahandı warıhü dıgehındı.

⁸ Se hohoanımondei kıkıhındıhindühi ndondıhi hıbadıhındı. Nga Satan ai sihei hürütimb-ani asu siheimbo moaruwaimbo-fendürımba yahumboani amoasırı ai nınıhondı mbüfe sesimbo yaho haya hoahoango wakareandı nou.

⁹ Se anıhondümböfe hohoanımo aboedi rani yangırı kıkıhındü-hümündi nimboeimbo-animbo asu Satan gündıhorühi raguanambo-ndıhorühi moanı ngınındı hamındı nimboei. Se randıhi fıfirındıhindühi hohoanımondei, sihei wandafi mamı muŋguambo hıfı ranıhü amarei

ai-amboani se tiŋiriŋifo asahümündi nou yarhi sahümündihanei.

¹⁰ Nga God ai nindou hiŋpoambofe hohoanimo ra niŋmindiŋani. Aiyu se Kraiŋ-babidi niŋgombo ahandi ŋginiŋdi si aboedi koadürümbo niŋgoweimbi ra semindiŋmbohünda diŋboniyu hiŋniŋgi-mareandürü. Asu se moani bodifombo nindou-yafe tiŋiriŋifo ra ndahümündi mbundühü asu süŋgunambo-animbo asükaindu ai ahandiŋhoari siheimbo wudiwudi-ndeandürühi ŋginiŋamüdüdüra ŋginiŋdi niŋmboemboyei.

¹¹ Ahambo sowahi ana muŋguambo ŋginiŋdi ra koadürümbo-koadürümbo mbeŋgori. Nga aniŋhond-ane.

¹² Pas nda Sairas ai farihendiŋi hayambo süŋü papimara-ndamboanahi hoafiŋyahi, nga wandafi nda ro aniŋhondümbo-rihinimboanahi. Asu hoafi pas ndanambe ra Godiŋdi moani hiŋpoambofe hohoanimo hondü ranahambo aniŋhondümbo hoafiŋmbohünda süŋü paparihandi. Nga moani hiŋpoambofe ranahambo ndondihi kikihiŋdi-hümündi niŋmboei.

¹³ Aniŋhondümbo-rihindeimbi nindou Babiron* ŋgoafiŋhüŋdi sapo God ai ahandi hoafi süŋgufembohünda se-babidi hiŋniŋgimarearü ai-amboani siheimbo hihiŋfarihündürü. Raniyu asu wandi niŋmorü Mak amboani siheimbo hihiŋfarandürü.

* **5:13:** Nda kafoefe hoaf-ane, nga ahandi niŋmindi moai fifiriŋhüŋdi. Nindou biŋdifiŋi hohoanimoyeihiya, Rom-ane ase, nga biŋdifiŋi hohoanimoyeihiya muŋguambo Kristen ai ahei hiŋi hiŋniŋgiriŋi hehi niŋmboei wakarihindi horimbo Suda ai Babiron ŋgoafiŋhü asu hiŋfiŋhü mamarei nou, ase.

14 Kristeni-yafe hohoani-monambo se simbori wakiki-huri-ndei nduhundi.

Mungumbo se Krais-babidi nimboeimbo sihei ngusüfoambe afurifimbi hohoanimo mbimarind-amboane.

Godꞏndꞏ Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3